

Dorpsplan Alem 2026-2031

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Actualisering dorpsplan.....	5
3.	Missie en Visie	5
4.	Speerpunten	6
4.1.	Woningbouw.....	6
4.2.	Basisvoorzieningen	7
4.3.	Verenigingen	10
4.4.	Een veilig, sociaal en groen dorp	10
4.5.	Behoud van cultureel erfgoed	12
4.6.	Voorkomen ontzanding Marensche Waarden.....	13
5.	BIJLAGE	14
5.1.	Kernplan Alem – i.s.m. gemeente Maasdriel (opgesteld 2021).....	14

Kader: Betekenis van de naam Alem

De naam van ons dorp **Alem** is afgeleid van het oudere **Aleheim** (in oorkonden uit 1107 geschreven als *Aleym* of *Aleim*).

Er zijn twee verklaringen voor de betekenis van deze naam:

1. **"Woonplaats/nederzetting bij het heiligdom"**
 - Het tweede deel, **'-heim'**, betekent **'woonplaats'** of **'nederzetting'**.
 - Het eerste deel, **'Ale-'** of **'Ala-'**, zou afgeleid kunnen zijn van het Germaanse **'*alha-'**, wat **'heiligdom'** of **'tempel'** betekent.
2. **"Grote/gehele woonplaats"**
 - Het tweede deel is weer **'-heim'** (woonplaats).
 - Het eerste deel, **'Ala-'**, zou kunnen verwijzen naar het Germaanse **'*ala-'**, wat **'geheel'** of **'groot'** betekent, en dan dus **'grote woonplaats'** of **'complete woonplaats'** aanduiden.

Een minder waarschijnlijke, maar ook genoemde verklaring, is een verwijzing naar de ligging: **"woonplaats bij het water"** (*'a' = water* en *'heim' = nederzetting*).

Gezien de ligging aan de Maas is dit geografisch relevant, maar etymologisch minder sterk onderbouwd dan de andere opties.

De meest gangbare verklaring is dat de naam een samenstelling is met **'-heim'** (**woonplaats**), waarbij het eerste deel waarschijnlijk wijst op **'geheel/groot'** of **'heiligdom'**.

ALEM, DE COMPLETE WOONPLAATS

1. Inleiding

In januari 2011 zijn in het dorps huis De Drie Linden verkiezingen gehouden voor het bestuur van de op te richten dorpsraad. Zo'n 40% van de stemgerechtigde inwoners uit het dorp brachten hun stem uit. Dat betekent dat de dorpsraad kan rekenen op veel steun en sympathie van de inwoners. Nu in 2026, merken we dat die steun en sympathie er nog steeds is. In augustus 2011 is de Stichting Dorpsraad officieel opgericht bij notariële akte. Het doel van de dorpsraad zoals omschreven in de statuten, luidt als volgt: het bevorderen van de leefbaarheid in het werkgebied van de stichting en het bevorderen van het welzijn van haar inwoners. De dorpsraad probeert dit te doen door constructief te overleggen met de Gemeente Maasdriel, OnsMaasdriel en overige maatschappelijke instanties, zoals bijvoorbeeld de Woningstichting en de overige dorpsraden in de gemeente Maasdriel. Maar ook door zelf actief met plannen en ideeën aan de slag te gaan, daarbij geholpen door een actieve en initiatiefrijke bevolking.

Dorpsplannen: 2013-2017, 2017-2022 en 2021-2025

In 2013 heeft de dorpsraad samen met een werkgroep van vijf inwoners een dorpsplan opgesteld dat liep tot en met 2017. Daarna is het plan geactualiseerd tot 2022, opnieuw met behulp van een werkgroep van inwoners. De laatste actualisatie heeft plaatsgevonden in 2021. Terugkijkend kunnen we concluderen dat dit plan uitstekend heeft gewerkt. Het bestuur van de Stichting Dorpsraad Alem heeft aan de hand van het dorpsplan haar beleid gevoerd. Heel veel van de speerpunten, zoals genoemd in het plan, hebben we kunnen realiseren. Niet in de laatste plaats door de hulp van veel vrijwilligers.

Kernplan Alem

In de bijlage van dit dorpsplan is het Kernplan Alem opgenomen. Dit kernplan is tot stand gekomen i.s.m. de gemeente Maasdriel. Basis voor dit plan zijn de hoofdpunten die uit de enquête van december 2020 naar voren kwamen. Deze enquête is, of wordt nog, door elke dorpsraad in de gemeente Maasdriel gehouden. Dit geeft de gemeente én de dorpsraden een goed beeld van de belangrijkste aandachtspunten die er spelen in de diverse dorpen. Voor ons waren de uitkomsten van de enquête in Alem belangrijke input voor ons dorpsplan. Sindsdien is er geen actualisatie meer geweest door de gemeente van het kernplan Alem.

Leefbaarheid onder druk

Het realiseren van veel van de plannen leidt er echter niet toe dat de leefbaarheid in ons kleine dorp niet onder druk staat. Na de realisatie van 16 koop- en sociale huurwoningen aan het Boerenerf is er helaas weer een lange periode van bouwstop aangebroken. Dat is funest voor Alem. Vooral veel jongeren zitten te springen om een woning in het eigen dorp.

Anno 2026 is er eindelijk beweging in de woningbouw. De gronden in het project Alem-Zuid zijn in handen van projectontwikkelaars, en voor de eerste twee percelen is een wijziging in het omgevingsplan ingediend. Hierdoor komen er (in de eerste fase) 39 woningen bij in ons dorp. We zijn oprecht blij dat er met Alem-Zuid eindelijk weer woningen bijkomen. Idealiter zouden we elk jaar, afgestemd op de behoefte, een paar woningen toevoegen zodat Alem rustig en passend kan groeien. We weten ook dat de praktijk van vandaag anders is: woningbouw gaat nu meestal via grotere projecten en lange doorlooptijden. Daarom staan wij achter deze ontwikkeling, met de nadruk op fasering en woningen die aansluiten bij de vraag in ons dorp.

Veel gerealiseerd

De afgelopen jaren hebben we prettig samengewerkt met de gemeente. Zo zijn we blij dat de lantaarnpalen tussen Veerweg 8 en de Meerenstraat door de gemeente zijn teruggeplaatst. Het Alems Kerkje is aangekocht door het Sociaal Cultureel Fonds Maasdriel en vervolgens verhuurd aan een nieuw opgerichte stichting. Daarnaast zijn er meerdere informatieborden geplaatst, onder andere bij de grafheuvel in De Steeg, bij de veerpont en bij de Hubertuskerk. Ook hebben we samen met de basisschool een enquête gehouden om de behoefte aan buitenschoolse opvang te peilen; de uitkomst was zeer positief. Eén tot twee keer per jaar brengen we een nieuwsbrief uit waarin de dorpsraad verslag doet van haar activiteiten.

Uitdagingen

Uitdagingen die ons de komende jaren te wachten staan zijn o.a.:

- De nog steeds uitblijvende, maar zeer noodzakelijke woningbouw.
- Leefbaarheid verenigingen en groei Odradaschool.
- Het blijven volgen van de ontwikkelingen o.g.v. ontzanding Marensche Waarden.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Dorpsraad Alem bestaat momenteel (februari 2026) uit de onderstaande personen. Voor de actuele bezetting van het bestuur verwijzen wij naar onze website www.dorpsraadalem.nl.

Rob van Boxtel	-	Voorzitter
Jante Steenbekkers	-	Secretaris
Lian van Boxtel-van Zeelst	-	Penningmeester
Bert Brink	-	Vicevoorzitter
Jeroen van Heel	-	Bestuurslid
Lisanne van Groeningen	-	Bestuurslid
Jantine van Mook	-	Bestuurslid

Het bestuur van de dorpsraad wil de komende jaren, samen met de inwoners, werken aan een goede toekomst voor ons mooie dorp.

2. Actualisering dorpsplan

Het dorpsplan 2021-2025 was aan vernieuwing toe. Ten eerste omdat de periode tot 2025 verstreken is, maar vooral omdat sommige speerpunten uit het plan gerealiseerd zijn én wij nieuwe ontwikkelingen op ons dorp af zien komen.

Voor de actualisering van het dorpsplan hebben we als bestuur de handen ineengeslagen en zijn we aan de slag gegaan om gezamenlijk het plan aan te passen. Omdat we in het bestuur naar onze mening een goede afspiegeling van de Alemse bevolking hebben, denken we dat we een goed gedragen dorpsplan hebben voor de komende jaren.

3. Missie en Visie

De dorpsraad is van mening dat de missie en visie, met uitzondering van enkele kleine tekstuele wijzigingen, nog prima voldoen.

Missie Dorpsraad Alem

De dorpsraad wil ernaar streven dat Alem een dorp is waar het voor de inwoners goed wonen en leven is en waar men zich prettig en veilig voelt in een groene en schone omgeving met zoveel mogelijk faciliteiten en voorzieningen.

De dorpsraad heeft de onderstaande visie geformuleerd. Dit is waar de dorpsraad voor gaat.

Visie Dorpsraad Alem

De dorpsraad wil de leefbaarheid van Alem bevorderen en in stand houden met als doel om:

- Een dorp te zijn met de eigen 'dorpse' karakteristieken waar het prettig wonen en leven is in een groene omgeving.
- Een dorp te zijn voor huidige en nieuwe inwoners.
- Een woon- én leefdorp te zijn.
- Het inwonertal en samenstelling op een zodanig niveau te houden of te brengen dat de basisfaciliteiten gehandhaafd kunnen blijven.

De rol van de dorpsraad Alem is: verbindend, stimulerend, onderzoekend, signalerend, informierend, en initiërend.

4. Speerpunten

Het bestuur heeft op basis van de missie en visie de volgende speerpunten geformuleerd. Dit zijn de belangrijkste items om de leefbaarheid van ons dorp in stand te houden of te verbeteren.

1. Voldoende woningen voor iedere doelgroep.
2. De basisvoorzieningen aanwezig.
3. Een levendig verenigingsleven.
4. Veilig, sociaal, schoon en groen dorp.
5. Behouden van het culturele erfgoed.
6. Ontzanding Marensche Waarden

4.1. Woningbouw

- **Woningbouw**

Woningbouw dient zodanig ontwikkeld te worden dat minimaal de lokale behoefte tijdig wordt ingevuld. In diverse gesprekken met de gemeente kreeg de dorpsraad steeds te horen dat de gemeente niets voor ons dorp kon betekenen. Gelukkig is die tendens sinds 2020 veranderd. Na (lang) onderhandelen zijn in 2025 eindelijk de gronden achter de Meerenstraat verkocht aan twee projectontwikkelaars. De streefplanning van Whoon (projectontwikkelaar) is om eind 2028 de oplevering te hebben van fase 1 van het project Alem-Zuid.

Maar de oude fout heeft zich helaas al herhaald; jarenlang geen woningbouw, waardoor jonge mensen het dorp moeten verlaten, met alle voorspelbare nadelige gevolgen voor de leefbaarheid.

Hoe woningbouw stimuleren?

Om bovenstaande te bereiken zullen we vooral goed moeten overleggen met de gemeente en projectontwikkelaars en wij zullen trachten om er maximale druk op te houden. De gemeente mag zich niet opnieuw aan haar verantwoordelijkheid onttrekken!

- **Behoeften**

Bouwen van woningen die aansluiten bij de doelgroepen en de behoeften.

Op basis van een behoeftepeiling kun je denken aan: seniorenwoningen, (sociale)huurwoningen, starterswoningen, bijzondere woningen, zelfbouwers.

Hoe woonbehoeften peilen?

We zullen de woonbehoefte van ons dorp moeten weten. Meten is weten. In april/mei 2018 heeft de dorpsraad voor het laatst een woningbehoeftepeiling onder jongeren in ons dorp gehouden. Uit de resultaten van deze peiling is gebleken dat veel jongeren graag in ons dorp willen blijven wonen, als zij daartoe de kansen en mogelijkheden hebben.

In samenwerking met de gemeente Maasdriel is medio december 2020 een nieuwe (algemene) enquête gehouden in ons dorp. Hieruit blijkt dat er dringende behoefte is aan woningbouw. Anno 2026 is dit nog steeds de laatste enquête vanuit de gemeente. De dorpsraad zelf zal in 2026 een nieuwe peiling houden, gericht op de behoefte aan sociale huur en seniorenwoningen.

- **Bouwlocaties**

Na (lang) onderhandelen zijn in 2025 eindelijk de gronden achter de Meerenstraat verkocht aan twee projectontwikkelaars. Daarnaast kijken we als dorpsraad naar andere mogelijke bouwlocaties voor in de toekomst.

Hoe bouwlocaties vinden?

-Onderzoek uitbreiding/inbreidingslocaties/soort woningen.

In het voorjaar van 2017 is door de dorpsraad een onderzoekje uitgevoerd naar mogelijke inbreidingslocaties in Alem. We hebben de uitkomsten hiervan aan de gemeente ter hand gesteld. Wij zijn in 2025 hier nogmaals op terug gekomen samen met toenmalig wethouder De Raaf en houden ook hierbij een vinger aan de pols.

4.2. *Basisvoorzieningen*

- **Basisschool en BSO**

Voor het dorp is het van groot belang dat de basisschool behouden blijft. De kinderen vormen de basis voor het verenigingsleven in ons dorp. Een vitale en kwalitatief goede basisschool maakt de keuze voor jonge gezinnen om in Alem te gaan wonen een stuk aantrekkelijker. Zonder basisschool verliest het dorp voor jonge gezinnen een groot deel van haar aantrekkingskracht. In 2024 hebben we, als dorpsraad, in overleg met de Odradaschool middels een enquête geïnventariseerd of er behoefte is voor een kleinschalig kinderdagverblijf en buitenschoolse opvang (0-12 jaar) op het eigen terrein van de Odradaschool, passend in de natuur en bij het buitenonderwijs. Een groot aantal mensen hebben de enquête positief ingevuld. Met de toekomstige woningbouw hopen we dat de school gaat groeien en zodoende een bijdrage kan leveren aan een krachtig en leefbaar Alem. Ook is het plan om de parkeerplaatsen bij de Odradaschool uit te breiden en aan te passen.

Hoe basisschool behouden?

-Door in te zetten op voldoende woningbouw willen we bereiken dat er voldoende jonge gezinnen in Alem komen of blijven, zodat de basisschool en de peuterspeelzaal genoeg aanwas hebben om op een verantwoorde wijze te kunnen blijven draaien.

-De Odradaschool heeft een vergunning aangevraagd voor (1) het kappen van de boom t.b.v. aanleg van de parkeerplaats en (2) het opwaarderen c.q. aanpassen van de bestaande uitweg om de parkeerplaats vanaf de goede richting in te kunnen rijden. Daarnaast heeft de school (3) een vergunning aangevraagd voor het plaatsen van een semipermanente unit voor de kinderopvang, nadat Omgevingsdienst Rivierenland zich daar al positief over heeft uitgelaten. Onderdeel daarvan betreft het aanvragen van een vergunning bij het Waterschap en dat traject is lopende.

-Zoals eerder besproken heeft de Odradaschool haar wens uitgesproken om de parkeerplaats open te stellen voor medegebruik; bezoekers aan Alem, wandelaars en o.a. aan Het Alems Kerkje. Vanuit die gedachte hebben we een subsidieaanvraag ingediend bij Sociaal Cultureel Fonds Maasdriel. Naast medeambassadeurs zijn we op zoek naar medefinanciërders voor de realisatie van de parkeerplaats. Ook dit traject is lopende.

- **Dorpshuis & Horeca.**

Het dorpshuis is voor het verenigingsleven van onschatbare waarde. Het is hét ontmoetingspunt in ons dorp. Het is daarom belangrijk om het dorpshuis levensvatbaar te houden, zowel qua inkomsten als accommodatie. De dorpsraad heeft geen bemoeienis met het dorpshuis, maar het is goed om te constateren dat het dorpshuis nagenoeg elke dag van de week 'bezet' is. Het eetcafé Aan de Maas en Het Hart van Alem zijn momenteel de enige horecagelegenheden in het dorp.

Voormalig N.H. Kerkje

De ontwikkelingen rondom het N.H. Kerkje in de afgelopen jaren zijn gunstig geweest. Het Sociaal Cultureel Fonds Maasdriel heeft het kerkje aangeschaft en verhuurt het momenteel aan een nieuw opgerichte stichting: Het Alems Kerkje (HAK). Het eerste jaar van Het Alems Kerkje was een succes. Diverse activiteiten als lezingen, concerten, huwelijken, yogalessen, exposities en meer stonden op de agenda (te vinden op hetalemskerkje.nl). Hierdoor, maar ook zeker door de inzet van veel vrijwilligers, is het bestaansrecht van dit sociaal cultureel centrum bewezen. De catering wordt verzocht door het dorpshuis, zodat het dorpshuis hier niet onder lijdt. De dorpsraad is blij met deze ontwikkelingen.

Hoe dorpshuis in stand houden?

Het dorpshuis draait o.i. naar behoren (hoewel wij geen inzicht hebben in de exploitatie). Begin 2026 hebben nieuwe beheerders hun intrede gedaan. Ook het gebouw lijkt voor de komende jaren goed op orde. Van belang is het om het gebouw goed te onderhouden, ondanks het feit dat de gemeente daar mogelijk geen financiële middelen voor beschikbaar kan stellen. Wellicht is het in de toekomst mogelijk om, indien gewenst door het stichtingsbestuur van het dorpshuis, samen met de dorpsraad plannen te ontwikkelen voor het levensvatbaar houden van het dorpshuis. Maar, alles hangt met alles samen, een gezond verenigingsleven is de belangrijkste pijler waarop het dorpshuis drijft!

Het dorpshuisbestuur heeft de afgelopen jaren het pand verduurzaamd om het toekomstbestendig te maken, onder andere door middel van zonnepanelen en de installatie van airconditioning. Wij volgen de ontwikkelingen met belangstelling en denken mee indien gewenst.

- **Ouderenvoorzieningen**

-De seniorensoos die wekelijks georganiseerd wordt in het dorpshuis is een groot succes. Dit biedt ouderen een prima mogelijkheid om sociale contacten te leggen en/of te onderhouden. Seniorenvereniging 't Verzetje houdt daarnaast ook excursies, workshops en open-eettafels. De dorpsraad heeft hier geen bemoeienis mee, maar wil als dit nodig is, graag ondersteuning bieden.

- **Recreatie (Wandelen, Zwemmen, Toerisme, Watersport).**

Het door de dorpsraad aangelegde Klompenpad voorziet duidelijk in een behoefte evenals de medio 2017 geopende jeu-de-boules baan. Een plek om de kunnen zwemmen aan de Maas is nog steeds een wens vanuit het dorp. De eerder gecreëerde zwemplek in de Steeg is, door het misbruik van een aantal 'hangjongeren' helaas geen succes geworden.

Bij de grafheuvel in de Steeg is een informatiebord geplaatst. In de jaren daarna zijn onder anderen ook borden geplaatst bij de veerpont en de Hubertuskerk. De dorpsraad blijft in de gaten houden op welke plekken informatieborden zijn gewenst.

Hoe recreatie stimuleren?

- Mogelijk dat we een andere mogelijkheid voor een zwemplek onderzoeken gaan onderzoeken
- In overleg met de gemeente zal worden onderzocht op welke plek(ken) informatieborden geplaatst kunnen worden. Deze informatieborden zijn vooral voor toeristen (wandelaars) erg interessant.
- Het Klompenpad wordt perfect onderhouden door een groepje vrijwilligers. Wij vertrouwen erop dat dit ook de komende jaren het geval zal zijn. Er is een insectenhotel geplaatst en hier en daar zijn nestkastjes opgehangen.
- Ook bij de jeu-de boules-baan is een vaste groep vrijwilligers actief. Zij onderhouden de baan en organiseren wedstrijden. Ook op hun kunnen we de komende jaren vertrouwen.
- Erfgoed Vereniging Alem houdt historische wandeltochten door het dorp.

- **Kerk(diensten).**

De RK parochies in de Bommelerwaard zijn gefuseerd tot de 'Pastorale Eenheid Bommelerwaard'. De Hubertuskerk blijft voorlopig open en er worden nog steeds kerkdiensten ingepland. Voor de kleine, maar hechte geloofsgemeenschap is het openhouden van de kerk erg belangrijk. Het kerkkoor bestaat inmiddels uit Alemse en Rossumse zangers. Dit vinden wij een prima ontwikkeling. Mocht in de toekomst, op welke wijze dan ook, ondersteuning nodig zijn van de dorpsraad dan zijn wij daartoe van harte bereid.

- **Openbaar vervoer**

Zeker gezien de vergrijzende bevolking is goed openbaar vervoer belangrijk voor ons dorp. Maar ook voor de jeugd die elders naar school gaat is openbaar vervoer belangrijk.

Hoe openbaar vervoer in stand houden?

We kunnen constateren dat de buurtbus Maasdriel goed functioneert. De dorpsraad zal zich zo nodig inspannen om dit zo te houden. Afgelopen jaren deden we dit o.a. door een oproep op Facebook te plaatsen voor chauffeurs. Indien nodig zullen wij, daar waar we kunnen, ondersteuning bieden.

- **Digitalisering / Telefonie**

-We zijn blij dat in de afgelopen jaren het glasvezelnetwerk in Alem is gerealiseerd. We houden mogelijke toekomstige kansen op digitalisering nauwlettend in de gaten om te waarborgen dat de digitale infrastructuur in Alem met de tijd mee gaat.

-De mobiele telefonische bereikbaarheid in ons dorp wordt als slecht ervaren. Wij zijn hierover in het verleden (2018) in gesprek geweest met diverse netwerkaanbieders (Vodafone, KPN) maar volgens hun eigen gegevens is het bereik in Alem voldoende. Daardoor wordt er tot op heden helaas ook niks aan gedaan door netwerkaanbieder.

Hoe digitaliseren en bereikbaarheid verbeteren?

In 2018 heeft de dorpsraad een enquête gehouden over de mobiele bereikbaarheid. De bevindingen zijn ter hand gesteld aan de gemeente. Mogelijk dat er maatregelen genomen kunnen worden om de bereikbaarheid, daar waar nodig, te verbeteren. Wij zijn hierover ook in gesprek gegaan met de gemeente.

De gemeente Maasdriel doet mee aan een pilot ter verbetering van de mobiele telefonie. Ons dorp wordt meegenomen in deze pilot. In februari 2021 kregen we bericht van de gemeente dat er in Alem géén nieuwe zendmast komt maar dat er door providers mogelijk technische aanpassingen worden gedaan om het bereik te verbeteren.

4.3. Verenigingen

- **Actieve, gezonde verenigingen**

Een levendig verenigingsleven is cruciaal voor een dorp. Gelukkig heeft Alem veel actieve verenigingen. Maar ook hier is de vergrijzing merkbaar en hebben verenigingen het moeilijk met o.a. teruglopende ledenaantallen en het vinden van bestuursleden. De dorpsraad wil graag meehelpen om een actief en vitaal verenigingsleven in Alem in stand te houden.

Hoe verenigingsleven stimuleren?

-De dorpsraad wil graag de samenwerking tussen verenigingen stimuleren door o.a. periodiek een bijeenkomst te organiseren voor alle verenigingen in Alem. Dit hebben we in 2012 voor het eerst gedaan. We zullen onderzoeken of er behoefte leeft bij de verenigingen voor een nieuwe bijeenkomst.

-Elke nieuwe inwoner in ons dorp ontvangt een welkomstbrief van de dorpsraad. Deze brief wordt door nieuwe inwoners erg gewaardeerd. Wij zullen hier mee doorgaan.

-Vanaf 2024 is er een nieuwe subsidieregeling in Maasdriel. Bij de aanvraag dient een jaarplan/activiteitenplan en begroting ingediend te worden. Het subsidiebeleid van de gemeente Maasdriel mag er niet toe leiden dat verenigingen gekort worden op hun subsidie. Wij zullen dit scherp in de gaten houden en indien nodig in overleg treden met de gemeente.

-Voldoende woningbouw, dus voldoende inwoners, blijft echter cruciaal voor een gezond verenigingsleven.

-Er is een centrale Alem agenda opgesteld. Deze is te vinden op onze website, www.dorpsraadalem.nl. Door een mailtje te sturen naar info@dorpsraadalem.nl kunnen verenigingen hun activiteiten kenbaar maken zodat wij deze kunnen plaatsen op de centrale Alem agenda.

4.4. Een veilig, sociaal en groen dorp

- **Verkeersveiligheid**

N.a.v. de huiskamergesprekken in 2017 is er een werkgroepje opgericht die de bevindingen en ideeën van de dorpsgenoten m.b.t. de verkeersveiligheid in Alem heeft geïnventariseerd. Vervolgens is, in samenwerking met de dorpsraad, een rapportage hiervan in het voorjaar 2018 naar de gemeente gestuurd.

Hoe verkeersveiligheid verbeteren?

Naar aanleiding van dit verkeersrapport heeft de gemeente een plan uitgewerkt voor ons dorp. Na enkele informatiebijeenkomsten in het dorpshuis, waar de inwoners hun visie konden geven over de plannen, is in 2019 gestart met de uitvoering van het verkeersplan. Daarbij is de Veerweg als eerste aangepakt. De weg is gewijzigd in een 60 kilometerzone en er zijn verkeersdrempels aangebracht. Op de Jan Klingeweg is een nieuw wegdek gelegd en er zijn nieuwe wegmarkeringen aangebracht. De dorpsraad heeft de gemeente bedankt en gecompimenteerd met de gedegen uitvoering van de werkzaamheden.

In 2021 is in de dorpskern een 30 kilometerzone gerealiseerd, welke wij ook als prettig ervaren en een verbetering is voor de verkeersveiligheid. Desalniettemin zullen wij scherp blijven op het signaleren van mogelijk onveilige verkeerssituaties in het dorp.

- **Zwerfvuil**

We zien vaak veel zwerfvuil op en langs de straten van ons mooie dorp. Daar kunnen we met z'n allen wat aan doen. Regelmatig zien we dorpsgenoten in de weer om de rommel langs de straat op te ruimen. Dit zijn mooie initiatieven, maar het leek de dorpsraad goed om dit particuliere initiatief wat breder te trekken. Op initiatief van de dorpsraad werd met behulp van de basisschool en een aantal vrijwilligers vanaf 2013 jaarlijks in het voorjaar een schoonmaakactie in ons dorp gehouden. Dit initiatief is overgenomen door seniorenvereniging 't Verzetje en enkele vrijwilligers van het Klompenpad.

Hoe zwerfvuil te beperken?

De jaarlijkse schoonmaakactie i.s.m. de basisschool zal worden voortgezet. Seniorensoos 't Verzetje doet al jaren mee aan de jaarlijkse schoonmaakactie in het najaar. Veel vrijwilligers uit ons dorp doen hier aan mee. Een prima initiatief dat we moeten voortzetten!

Ook kunnen we de dorpsgenoten via Facebook en website attenderen op de 'BuitenBeter' app van de gemeente.

- **Veiligheid**

-Vele inwoners zijn inmiddels aangesloten bij de 'Veilige buurt app'. Ook heeft de dorpsraad begin 2017 'Veilige buurt-app' borden laten plaatsen in het dorp. Dit maakt ons dorp toch weer een stukje veiliger.

-Zo'n twintig vrijwilligers volgens jaarlijks de reanimatie/AED cursus. Deze cursus wordt, namens de dorpsraad, door Jantine van Mook georganiseerd i.s.m. met VV Alem. Cursisten dienen zich na afloop van de cursus te registreren bij hartslagnu.nl, om bij spoedsituaties in de buurt meldingen te ontvangen als burgerhulpverlener.

Hoe Alem veilig te houden?

-Door veel inwoners aan te laten sluiten bij de 'veilige buurt app' en deze op een verantwoorde wijze te gebruiken. Mogelijk dat we Facebook in kunnen zetten om nog een eens oproep te plaatsen voor deze app.

-Aan de buitengevel van het dorpshuis hangt de AED van de dorpsraad en ook de voetbalclub heeft een AED. Door voldoende vrijwilligers op te leiden, middels de jaarlijkse (herhalings-) cursus kan er bij calamiteiten snel en adequaat ingegrepen worden. Er zijn momenteel ruim 15 inwoners aangesloten bij hartslagnu.nl. Het is van belang dat we dit aantal tenminste kunnen handhaven.

- **Sociaal dorp**

Voor de leefbaarheid is het van groot belang dat inwoners zich thuis voelen in ons dorp en dat nieuwkomers zich welkom voelen en liefst ook participeren bij de activiteiten in ons dorp.

Hoe sociale cohesie bevorderen?

-Met de welkomstbrief worden nieuwe inwoners welkom geheten en wordt er informatie verstrekt over de verenigingen in ons dorp.

-Naast de vele verenigingsactiviteiten worden er nog volop andere activiteiten georganiseerd. Denk aan Jeu de boules, kermis, carnaval, soepenfestival, koningsdag, kapellenfestival etc. De dorpsraad is blij met deze initiatieven en zal deze, daar waar nodig, van harte ondersteunen.

Uiteindelijk zullen nieuwe, maar ook autochtone inwoners zelf moeten bepalen of, en in welke mate, zij willen deelnemen aan het dorpsleven.

4.5. *Behoud van cultureel erfgoed*

- **Behoud karakteristieke eigenschappen.**

De belangrijkste prioriteit van de dorpsraad is woningbouw bevorderen. Wel vinden wij het van groot belang om hierbij het dorps karakter te behouden.

Hoe dorps karakter behouden?

-Bouwen van woningen die passen bij de huidige bebouwing. Bij voorkeur geen of slechts beperkt rijtjeswoningen. Deze bouw is wel toegepast op het Boerenerf en bij nader inzien blijkt dit minder goed te passen in de omgeving. De dorpsraad zal bij bouwplannen vanuit gemeente of woningstichting proberen hierop toe te zien.

-Tevens ook toezien dat karakteristieke gebouwen en landschappen behouden blijven voor ons dorp (denk aan de beide kerken en de maasheggen).

- **Organiseren rondleidingen.**

Alem heeft veel te bieden. Mogelijk is het goed om dit ook aan mensen buiten Alem te tonen, zodat ons dorp op de kaart komt te staan en weer een stukje levendiger wordt. In het verleden heeft de dorpsraad, i.s.m. Harry Brekelmans enkele historische fietstochtjes in Alem gehouden. Dit bleek een succes.

Hoe rondleidingen organiseren?

De mogelijkheden onderzoeken om enkele keren per jaar een historische en/of natuurwandeling in ons dorp te houden. Dit via de pers breder bekendmaken, zodat ook mensen van buiten ons dorp hier aan deel kunnen nemen. De Erfgoed Vereniging Alem zal hierin een belangrijke rol kunnen spelen.

- **Onder de aandacht brengen bezienswaardigheden**

Alem kent een aantal interessante bezienswaardigheden zoals de R.K. Hubertuskerk, het voormalige NH Kerkje. Landelijk museum 't Schuurke, de grafheuvel, het oorlogsmonument, het Maasheggenlandschap etc.

Hoe onder de aandacht brengen bezienswaardigheden?

-Meer informatieborden plaatsen, zoals al gerealiseerd bij de grafheuvel, de veerpont en de Hubertuskerk. Dit in overleg met de gemeente Maasdriel.

- **Verzamelen/behouden van historische zaken**

Dat dit van groot belang is, is gebleken bij het schrijven van het 'Alem boek'. Enkele dorpsgenoten waren in het bezit en/of hadden kennis van veel historische gegevens. Veel hiervan is gebruikt bij het schrijven van het boek over Alem.

Hoe historische gegevens verzamelen/bewaren?

-De dorpsraad maakt één tot twee keer per jaar een Nieuwsbrief. Dit kan later dienen als naslagwerk. Maar ook veel verenigingen maken verslagen/foto's van hun activiteiten. Ook veel particulieren doen dit. Hiervan kan in de toekomst mogelijk gebruik gemaakt worden.

-Met het schrijven van het Alem boek is al veel historisch materiaal verzameld (foto's, krantenartikelen etc.). Het archiveren van deze en andere gegevens is van groot belang. De dorpsraad heeft al een mooi archief (jaarverslagen, notulen, nieuwsbrieven etc.) en zal dit behouden en daar waar mogelijk uitbreiden.

-Inmiddels is de Erfgoed Vereniging Alem (EVA) een aantal jaar oud. Deze vereniging ziet o.a. toe op behoud van ons cultureel erfgoed. Ze doen dit mede door het houden van lezingen en bezichtigingen in de vorm van uitstapjes.

4.6 Voorkomen ontzanding Marensche Waarden

- **Beoogde ontzanding Marensche Waarden**

Toen in 2020 duidelijk werd dat de gemeente Maasdriel samen met ontzandingbedrijf Dekker Groep bijna de gehele Marensche Waarden wilden ontzanden kwam Alem in verzet. Het belangrijkste argument van de gemeente was om met de zogenaamde 'gebiedsontwikkeling', zoals beschreven in 'Masterplan Maas', de recreatie in Maasdriel een nieuwe impuls te geven. Het werd al snel duidelijk dat voor beide partijen, gemeente en de Dekker Groep, maar één werkelijk argument gold, en dat was geld verdienen!

De inwoners van Alem zaten niet de wachten op beloftes, zoals een fietsbrug, wandelpaden en een strandje. Maar vooral; de bevolking was beducht voor de gevolgen van de grootscheepse ontzanding vlak langs de dijk. De gevolgen; meer dan tien jaar een industrieel complex vlak bij het dorp, met geluids- en verkeersoverlast. Maar het belangrijkste argument, mogelijk scheuren in huizen en kwelwater in kelders en kruipruimtes.

Een werkgroep, opgericht op initiatief van de dorpsraad ging aan de slag met dit ontzandingsdossier. Na een jarenlange strijd van deze groep, gesteund door nagenoeg alle inwoners, nam de gemeenteraad in november 2024 het enige juiste besluit: we stoppen met de ontzandingsplannen!

- **Toekomst**

Is het hiermee definitief gedaan? Nee, dat denken we niet. De Dekker Groep is eigenaar van een groot deel van de Marensche Waarden en zal ongetwijfeld nogmaals terugkomen. Dat betekent voor de dorpsraad de vinger aan de pols houden en adequaat reageren op eventuele nieuwe plannen. Maar hopelijk heeft gemeente Maasdriel in dit dossier haar lesje geleerd en zal toch niet opnieuw in dezelfde fout vervallen?

Hoe nu verder?

Met deze actualisering van ons dorpsplan willen we mede de koers bepalen voor de toekomst van ons dorp. We gaan opnieuw proberen om de plannen stapsgewijs uit te voeren, waarbij we prioriteiten zullen stellen. Duidelijk is dat prioriteit nummer één woningbouw blijft: dit is van essentieel belang om het verenigingsleven in Alem bruisend te houden en voor nieuwe aanwas te zorgen op de basisschool.

Diverse plannen en ideeën moeten nog nader uitgewerkt worden. Daarbij zullen we de hulp inroepen van de inwoners. Uiteindelijk bepalen de inwoners van ons dorp of, en op welke wijze de plannen uitgevoerd worden.

We zullen, evenals in het verleden, bij de nadere uitwerking en de uitvoering van de plannen werkgroepjes oprichten. Ervaring heeft ons geleerd dat dit prima werkt.

We zullen de inwoners op de hoogte houden van de voortgang van plannen door middel van de periodieke nieuwsbrief en via onze website, Facebook en Instagram.

Het verleden heeft bewezen dat we, door goed samen te werken met inwoners, gemeente en overige instanties, de leefbaarheid van ons dorp voor nu en voor de toekomst op een goed peil kunnen houden en mogelijk verbeteren. De dorpsraad zal alles doen wat in haar vermogen ligt om dit te bewerkstelligen.

5. BIJLAGE

5.1 Kernplan Alem – i.s.m. gemeente Maasdriel (opgesteld 2021)

Inleiding

Alem, een schiereiland in de Bommelerwaard. Met haar 645 inwoners is Alem een van de kleinere dorpen in de gemeente Maasdriel. De bijzondere ligging aan het water en in het groen maakt het plezierig wonen in Alem. De Alemers, waarvan het merendeel tussen de 45 en 65 jaar oud is, zijn trots op hun dorp. Zij roemen de hechte gemeenschap, het verenigingsleven gedragen door vrijwilligers en evenementen als het Soepenfestival en carnaval. Maar er is ook een onderwerp waar veel onvrede over bestaat en dat is woningbouw.

Geschiedenis van Alem

Alem wordt voor het eerst in de geschreven geschiedenis genoemd in 1107. Wat betreft de ligging heeft Alem een bijzondere geschiedenis. Alem behoorde vroeger bij de gemeente Alem, Maren en Kessel in de provincie Noord-Brabant. Alem ligt in een meander van de Maas. Rond 1935 is de Maas gekanaliseerd. Vanaf 1958, behoort het tot de gemeente Maasdriel in de provincie Gelderland.

De belangrijkste thema's in Alem

1. Wonen

Al jaren kaart de dorpsraad van Alem dit thema aan bij de Maasdrielse politiek en de gemeente. In Alem zijn sinds 2015 geen nieuwe woningen meer gebouwd. Alem vraagt hier veel aandacht voor, want woningbouw biedt mogelijkheden voor het dorp en zorgt voor het behoud van de nu (nog) aanwezige voorzieningen die zo waardevol zijn voor het dorp.

Inwoners van Alem willen jongeren de mogelijkheid kunnen bieden om in hun eigen dorp te blijven wonen. Deze mogelijkheid is er nu niet. Er komen weinig woningen vrij en het aanbod voor jongeren en starter is zeer beperkt. Het is voor inwoners van Alem niet te verkroppen dat er nauwelijks mogelijkheden zijn voor uitbreiding. Alem biedt op dit moment goed onderwijs en levendige verenigingen. Zonder (jonge) aanwas in het dorp is de toekomst van deze voorzieningen onzeker. Het behoud daarvan gaat Alem aan het hart. Woningbouw zorgt voor leefbaarheid in het dorp, op zoveel vlakken, en is daarom het belangrijkste thema voor Alem.

2. Onderwijs

Alemers zijn trots op hun Odradaschool. Volgens veel Alemers is de school het hart van het dorp en een belangrijke voorwaarde voor jonge gezinnen om zich te vestigen in het dorp. De laatste 10 jaren zitten er gemiddeld 40 leerlingen op de basisschool. Veel Alemers maken zich zorgen over het voortbestaan van de basisschool en de eventuele gevolgen voor het dorpsleven mocht de school verdwijnen. De basisschool is namelijk nauw betrokken bij belangrijke momenten, zoals de Sinterklaasintocht, kerstviering in de kerk en de Dodenherdenking.

Alemers zijn erg te spreken over de kwaliteit van het onderwijs en de aandacht die wordt besteed aan de leerlingen. Dat is ook terug te zien in de scores van de eindtoets. De laatste jaren scoren de leerlingen van de basisschool in Alem structureel hoger op de eindtoets dan de gemiddelde score in Maasdriel.

3. Groen

Alem is een rustig en groen dorp. Het schiereiland Alem wordt omringd door water en groen. Het groen is waardevol voor de gezondheid van de inwoners en de leefbaarheid van het dorp. Groen en recreatie gaan hand in hand. Van het Klompenpad maken wandelaars volop gebruik. Het Klompenpad en de daarbij betrokken vrijwilligers verdienen veel waardering. Inwoners van Alem zien de waarde van groen in de omgeving en genieten daar volop van. Groen, en met name het behoud ervan, is daarom ook een van de belangrijkste thema's voor deze kern. Een groot project wat de

komende jaren gaat spelen is de zandwinning. Men vraagt zich af wat de invloed van de zandwinning gaat zijn op de groen omgeving.

Verbeteren

- Meer leerlingen op de basisschool om het voortbestaan van de school te waarborgen
- Meer woningbouw in Alem, vooral meer woningen voor jongeren/starters en senioren
- Jonge Alemers behouden
- Tegengaan illegaal vuilstort in De Steeg

Koesteren

- De samenhang in het dorp
- Evenementen, zoals het Soepenfestival en carnaval
- De rust en het groen
- De school en de kwaliteit van het onderwijs
- De vrijwilligers in het verenigingsleven

Aandachtspunten voor de komende jaren

- Wonen
- Zandwinning (en de gevolgen daarvan)